

Doc. 1. Discurso pronunciado por Emilio Castelar nas Cortes a véspera da proclamación da República:

“Señores deputados, aquí o partido republicano non reivindica a gloria que sería para el destruír a Monarquía. [...] Non, ninguén destruíu a Monarquía en España; ninguén a matou. Eu, que tanto contribuí a que este momento viñese, eu debo dicir que non sinto na miña conciencia, non, o mérito de concluír coa Monarquía.

Señores, con Fernando VII morreu a Monarquía tradicional; coa fuga de dona Isabel II, a Monarquía parlamentaria; coa renuncia de don Amadeo de Savoia, a Monarquía democrática; ninguén acabou con ela; morreu por si mesma”.

Doc. 2. Proxecto de Constitución federal da república española, 17 de xuño de 1873:

“Art. 39. A forma de goberno da Nación española é a República federal.

Art. 41. Todos os poderes son electivos, amovibles e responsables.

Art. 42. A soberanía reside en todos os cidadáns, e é exercida en representación súa polos organismos políticos da República constituída por medio do sufraxio universal.

Art. 43. Estes organismos son: O Municipio. O Estado rexional. O Estado federal ou Nación”.

Doc. 3. Manifesto da Xunta Revolucionaria de Cartaxena, 12 de xullo de 1873:

“CARTAXENEROS: Os que pola vontade da maioría do pobo republicano desta localidade constituímos a Xunta de Saúde Pública da mesma, temos o deber imprescindible de facer unha declaración categórica [...] dos nosos principios. Proclamada como forma de goberno para España a República Federal, o pobo republicano, na súa inmensa maioría reclamaba, [...] que se organizase a Federación establecendo inmediatamente a división rexional dos cantóns e dando a estes e ao municipio a autonomía suspirada.

A Xunta de Saúde Pública vén atender tan sacros intereses... Viva a República Federal! Viva a soberanía do pobo!”

PREGUNTA 4. ELABORE UNHA COMPOSICIÓN HISTÓRICA A PARTIR DOS TEXTOS PROPOSTOS.

Os seguintes textos deben permitirlle facer unha redacción sobre **as formas de oposición ao franquismo**. Tendo en conta os documentos e o seu contexto, debe atender cando menos ás identidades, aos obxectivos e ás actividades desenvolvidas por diversos sectores opoñentes ao longo da existencia do réxime. (5 puntos)

Doc. 1. O guerrilleiro Francisco Rey lembra o movemento dos anos 40:

“Alí onde había homes perseguidos que se viron na necesidade de fuxir, fixérono antes de caer de novo no cárcere ou ante un pelotón de execución. Marcharon así ao monte homes de todas as tendencias, socialistas, anarquistas, algúns católicos e, sobre todo, numerosos militantes comunistas. [...] Ao principio as nosas accións tiñan un carácter case exclusivamente de fuxidos que se moven organizadamente buscando puntos de apoio, falando coas xentes da necesidade de crear o movemento guerrilleiro. Eramos os fuxidos, os escapados, como nos chamaba o pobo”.

Doc. 2. Fragmento da sentenza do Consello de Guerra 650/59 contra a Agrupación Socialista Universitaria de Valencia, 3 de agosto de 1959:

“Nos últimos meses de 1958 [...] maniféstanse en Madrid e outras universidades, grupos de estudantes opostos ao SEU, baixo as denominacións Asociación Socialista Universitaria, Nova Esquerda Universitaria, Democracia Cristiá Estudantes e Estudantes Comunistas. E a instancia destes últimos [...] constitúese un Comité de Coordinación Universitaria.

[...] Unha destas consignas é axuntar os esforzos de todos os elementos desconformes coa política do Réxime vixente en España, especialmente no social e económico, para producir unha xornada de protesta pacífica en forma de folga de vinte e catro horas, que tería que ter lugar o 18 de xuño do ano en curso. Folga pacífica que fracasou rotundamente pola repulsa do pobo español”.

Doc. 3. Proxecto de resolución aprobado por aclamación no Congreso de Múnic:

“O Congreso do Movemento Europeo, reunido en Múnic os días 7 e 8 de xuño de 1962, estima que a integración, xa en forma de adhesión, xa de asociación de todos os países a Europa, esixe de cada un deles institucións democráticas, o que significa no caso de España [...] o seguinte:

1º. A instauración de institucións autenticamente representativas e democráticas que garantan que o Goberno se basea no consentimento dos gobernados.

2º. A efectiva garantía de todos os dereitos da persoa humana, en especial os de liberdade persoal e de expresión, con supresión da censura gubernativa.

3º. O recoñecemento da personalidade das distintas comunidades naturais”.